

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ľuboša Szigetiho, v právnej veci žalobcov: **1) H. K.**, štátna príslušníčka Ukrajiny, **2) maloletý R. K.**, syn žalobkyne v prvom rade, štátny príslušník Ukrajiny, proti žalovanému: **MV SR, MÚ**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-2051/PO-Ž/2007 zo dňa 15. októbra 2007, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Sz 114/2007-22 zo dňa 29. januára 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Sz 114/2007-22 zo dňa 29. januára 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 5 Sz 114/2007-22 zo dňa 29. januára 2008 potvrdil rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-2051/PO-Ž/2007 zo dňa 15. októbra 2007, ktorým žalovaný podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného (ďalej len zákon o azyle) zamietol žiadosť žalobkyne a jej maloletého syna o udelenie azylu na území Slovenskej republiky ako neopodstatnenú a vyslovil, že u žalobcov neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia na Ukrajinu podľa ustanovenia § 58 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia žalovaného (ďalej len zákon o pobyte cudzincov); krajský súd účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa v správnom konaní, ktoré predchádzalo súdnemu preskúmvaciemu konaniu, nezistil zákonné dôvody pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky žalobcom v prvom a druhom rade, podľa jeho názoru žalovaný dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými žalobkyňou v prvom rade a rozhodol vecne správne. Krajský súd poukázal na ekonomické dôvody žiadosti o udelenie azylu (žalobkyňa v prvom rade na Slovensku hľadá zamestnanie a zlepšenie životnej situácie; od roku 1998 viackrát vycestovala na Slovensko za prácou legálne na platné víza) a osobné dôvody (na Slovensku si našla priateľa, s ktorým plánuje sobáš). Na základe uvedeného u žalobcov v prvom a druhom rade neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. V súvislosti s udelením azylu z humanitných dôvodov krajský súd poukázal na čl. 17 Smernice Rady Európskej únie č. 2003/9/ES o minimálnych normách pre prijímanie žiadateľov o azyl (publikovaná v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 06.02.2003 pod č. L 31, str. 18-25, slovenská verzia Kapitola 19, zväzok 6, strana 101-108).

Súd prvého stupňa sa stotožnil aj so závermi žalovaného týkajúcimi sa administratívneho vyhostenia podľa ustanovenia § 58 zákona o pobyte cudzincov, t.j. že u žalobcov neexistuje prekážka ich administratívneho vyhostenia na Ukrajinu. Ide o vyslovenie možnosti vyhostenia a je vecou príslušného správneho orgánu, či k použitiu tohto inštitútu pristúpi.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v prvom rade aj v mene svojho syna žalobcu v druhom rade v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd správne zistil skutkový stav, avšak rozhodol nesprávne. Na Slovensku žije už dlhší čas, ovláda slovenský jazyk a aj jej syn (žalobca v druhom rade) si na Slovensku zvykol. Z Ukrajiny odišla, pretože okrem matky nemá žiadnu rodinu, je slobodnou matkou a v čase podania odvolania čakala druhé dieťa. Z týchto dôvodov sa chce usadiť na Slovensku a viesť tu pokojný život. Poukázala na možnosť udelenia azylu z humanitných dôvodov podľa ustanovenia § 9 zákona o azyle, na ktorého udelenie podmienky spĺňa. Návrat na Ukrajinu by pre ňu aj jej syna predstavoval psychické utrpenie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. mája 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle a subsidiárne v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok)

v znení neskorších predpisov. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky). Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia odporcu (ďalej len zákon o azyle) určuje žiadateľovi povinnosť počas vstupného pohovoru poskytnúť pravdivo a úplne všetky požadované údaje potrebné na rozhodnutie o žiadosti o udelenie azylu.

Azyl predstavuje medzinárodnoprávnu ochranu osôb, ktoré majú v krajine ich pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitého politického názoru a vzhľadom na tieto obavy sa nemôžu alebo nechcú vrátiť do tohto štátu (§ 8 zákona o azyle, čl. 1 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení Protokolu z roku 1967). Ide teda o presne vymedzený okruh osôb, ktorým azyl udelený bude. Nejde však o osoby hľadajúce v inej krajine ako je ich krajina pôvodu zamestnanie, štúdium, lepšie životné podmienky – tieto otázky sú upravené iným právnym režimom, ktorý sa s režimom azylu nezhoduje. Predmetom azylu a pobytu cudzincov je odlišná skutočnosť: kým v otázke azylu je predmetom ochrana osôb pred prenasledovaním z vyššie uvedených dôvodov, predmetom pobytu cudzincov s cieľom zamestnania, štúdia a podobne, je práve vykonávanie konkrétneho zamestnania, resp. absolvovanie štúdia bez toho, aby bola osoba v krajine jeho alebo jej pôvodu prenasledovaná. Pohnútky, resp. dôvody osoby žiadajúcej o udelenie azylu sa úplne líšia (strach o svoj život z dôvodu prenasledovania) od pohnútok hľadania si zamestnania v inej krajine pôvodu (zlepšenie sociálnej alebo ekonomickej situácie jednotlivca alebo rodiny). Tieto pohnútky, ktoré vedú osobu k hľadaniu si zamestnania, nemožno zamieňať s pohnútkami osoby žiadajúcej o udelenie azylu. Sú striktne oddelené, nezhodujú sa.

Zo zisteného skutkového stavu žalovaným ako aj súdom prvého stupňa vyplýva, že žalobkyňa sa snaží cestou azylu zlegalizovať svoj pobyt na území Slovenskej republiky. Na Slovensko pravidelne cestovala už od roku 1998 asi na dva až tri mesiace, potom sa vrátila na Ukrajinu, potom zase na Slovensko, kde pracovala. Aj v predmetnom konaní tvrdila, že jej snahou je nájsť si na Slovensku prácu, prípadne študovať. Tieto dôvody však nemožno subsumovať pod dôvody na udelenie azylu v zmysle ustanovenia § 8, § 10 zákona o azyle ani článku 1 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení jeho Protokolu z roku 1967. Ako už bolo uvedené, pobyt cudzincov v inej krajine ako je ich krajina pôvodu za účelom zamestnania alebo štúdia je upravený iným právnym režimom.

K otázke udelenia azylu z humanitných dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že žalovaný má zo zákona možnosť udeliť azyl z humanitných

dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8 (§ 9 zákona o azyle); nejde o jeho povinnosť. Toto právo na udelenie azylu z humanitných dôvodov sa bude spravidla týkať osôb, ktorých obavy o svoj život budú blízke dôvodom na udelenie azylu (napríklad ak bola osoba mučená, znásilnená alebo vystavená iným závažným podobám psychického alebo fyzického násillia). U žalobkyne však o tento prípad nejde.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaný aj súd prvého stupňa riadne zistili skutkový stav veci a po právnej stránke vec správne posúdili. Vychádzali z informácií, ktoré uviedla žalobkyňa v pohovore ako aj z informácií o krajine pôvodu Ukrajina, ktoré získal z pluralitných zdrojov: Úrad pre demokraciu, ľudské práva a prácu Ministerstva zahraničných vecí USA, denník SME, server businessinfo.cz – oficiálny portál pre podnikanie a export. Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní žalovaný aj súd prvého stupňa vychádzali a spôsob, ako ich vyhodnotili.

V otázke neexistencie prekážok administratívneho vyhostenia sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že u žalobkyne neboli zistené skutočnosti brániace jej návratu do krajiny pôvodu v zmysle ustanovenia § 58 zákona o pobyte cudzincov. Odvolací súd poukazuje aj na to, že žalobkyňa viackrát z Ukrajiny vycestovala a aj sa tam vrátila bez toho, aby bola po návrate prenasledovaná, mučená, podrobená neľudskému, ponižujúcemu zaobchádzaniu.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 114/2007-22 zo dňa 29.januára 2008 ako vecne správny potvrdil (§ 219 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 14. mája 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová